

Europaudvalget

Referat af 46. europaudvalgsmøde

Dato: fredag den 23. september 2022

Tidspunkt: kl. 10.00

Sted: vær. 2-133

Til stede: Henrik Møller (S), næstformand, Jens Joel (S), Lisbeth Bech-Nielsen (SF), Søren Søndergaard (EL), Victoria Velásquez (EL), Søren Egge Rasmussen (EL), Erling Bonnesen (V), Kim Valentin (V), Ulla Tørnæs (V), Alex Ahrendtsen (DF) og Katarina Ammitzbøll (KF).

Desuden deltog: Forsvarsminister Morten Bødskov, minister for fødevarer, landbrug og fiskeri Rasmus Prehn, erhvervsminister Simon Kollerup, klima-, energi- og forsyningsminister Dan Jørgensen og deputation fra Europe's People's Forum repræsenteret ved Bent Nørby Bonde og Gitte Kirkeby.

Jens Joel (S) fungerede som formand under punkt 5b og 5c.

Henrik Møller (S) fungerede som formand under resten af mødet.

L Punkt 1. Henvisning til fagudvalg af prioriteret sager:

Punktet blev behandlet for lukkede døre.

Punkt 2. Modtagelse af deputation fra Europe's People's Forum vedr. initiativet til at etablere Center for European Citizens' Democracy

EUU alm. del (21) – bilag 754 (materiale fra Europe's People's Forum)

EUU alm. del (21) – bilag 658 (henvendelse af 3/7-22)

Europe's People's Forum

Generalsekretær Bent Nørby Bonde

Projektkonsulent Gitte Kirkeby

Bent Nørby Bonde (Europe's People's Forum): Europe's People's Forum har eksisteret siden 2017 og organiserer omkring 50 folkelige organisationer og 35 akademiske og professionelle organisationer, der er spredt over alle EU-landene. Forummet har været med til at planlægge og gennemføre Konferencen om Europas fremtid og en række nationale og regionale projekter for borgerinddragelse.

Vi foreslår at etablere Center for europæiske borgeres demokrati (CECD). Den demokratiske fremgang, vi oplevede i hele verden efter murens fald i 1989, er de sidste 10-15 år kommet under stærkt pres, også inden for adskillige af EU's medlemslande, i kandidatlandene og i partnerskabslandene. Borgernes tillid til demokrati og deres aktive medvirken i valgene har generelt været faldende, og de politiske systemers forsvar for uafhængige medier, menneskerettigheder og retstilstand er svækket i mange lande.

Geopolitisk kan vi forudse, at flere lande bliver medlem af EU i de kommende år, men erfaringer fra tidligere nye medlemsstater viser klart, at det er vigtigt at sikre, at landenes demokratiske systemer er bæredygtige, så de holder – også efter de er blevet medlem af EU. Det er derfor vigtigt at styrke den folkelige deltagelse og borgernes inddragelse i beslutningsprocessen både nationalt, regionalt og på lokalt plan. Det er endnu vigtigere, i lyset af at flere og flere væsentlige beslutninger tages sammen med de øvrige EU-medlemslande.

Det er borgernes øgede inddragelse i demokratiet, vi som Center for europæiske borgeres demokrati i al beskedenhed gerne vil bidrage til. Det vil vi gøre med udgangspunkt i erfaringerne fra Danmark og andre europæiske lande. Borgernes anbefalinger fra Konferencen om Europas fremtid er helt entydige – de beder om mere borgerinddragelse. Europa-Parlamentet har anbefalet en organisation som CECD til at udvikle og fremme de bedste modeller for demokratisk inddragelse af borgerne i EU og medlemslandene. På vores generalforsamling i Europe's People's Forum støttede ikke bare medlemmerne, men også Kommissionens ansvarlige vicepræsident for demokrati og demografi op om CECD som et vigtigt element i Europas fremtid og demokratiske system.

Hvorfor er det nødvendigt at etablere CECD og ikke bare udføre opgaven med at inddrage borgerne via Europe's People's Forum? Europe's People's Forums folkelige, akademiske og professionelle organisationer har det til fælles, at de alle ønsker at styrke demokratiet i Europa, og de professionelle organisationer er specialiserede i systematisk, repræsentativ borgerinddragelse ansigt til ansigt, online eller på andre måder. Med CECD ønsker vi at kunne bygge på deres kapacitet og inddrage ekspertisen i vores videreudvikling af metoder og modeller, men vi er meget opmærk-

somme på, at det er helt nødvendigt at sikre klare skel mellem de professionelle organisationers økonomi og interesser, hvis CECD skal have den fulde tillid fra de europæiske institutioner og politikere på tværs af landene. Der må ikke kunne rejses tvivl om vores uafhængighed.

Hvorfor skal centeret placeres i Danmark? I samtlige af verdens demokratirangeringer ligger Danmark sammen med de nordiske lande helt i top. Vel er det ikke CECD's opgave at promovere Danmark og den danske samfundsmodel, men alligevel har Danmark i årtier haft tradition for støtte til demokrati over det meste af verden. Organisationer som Dansk Institut for Partier og Demokrater, Center for Menneskerettigheder og International Media Support er alle stærke ressourcer, der er værd at trække på og kan gøre en forskel. Selv havde jeg fornøjelsen i 10 år at lede Baltisk Media Centers arbejde for medier, demokrati og fred med 70 medarbejdere på tværs af 23 lande. Det er indlysende, at Danmark har meget at give inden for CECD's område for inddragelse af borgerne i styrkelse af de demokratiske samfund.

Hvordan kan vi gøre en forskel? Det er afgørende på tværs af demokratiske samfund at inspirere nationale regeringer og parlamenter til at være inkluderende og at åbne for borgernes inddragelse og engagement mellem valgene. Vi bør inspirere og hjælpe beslutningstagerne til uforbeholden accept af medierne som uafhængige, menneskerettighederne som givne og til, at de lovgivende myndigheder og borgerne får den fornødne respekt for regeringerne.

Metodisk vil vi opbygge netværk af politikere, der mødes i en regelmæssig proces for at udvikle fremtidens moderne deltagelsesdemokrati mellem valgene som supplement til det repræsentative demokrati. Det skal ske på lokalt, regionalt og nationalt niveau og på tværs af stærke og svage demokratier i medlemslande, kandidatlande og naboskabslande, kombineret med studiebesøg til lande og byer med særlig gunstige processer for borgerinddragelse.

Vi vil også etablere et samarbejde med lokale partnere i alle landene om at styrke borgerinddragelse og rådgive om bredere muligheder for at høre borgerne. Det handler ikke kun om at lave modeller såsom Konferencen om Europas fremtid, men også om adskillige andre måder, hvor borgerne har indflydelse på beslutningerne i de gode demokratier. Til at bistå partnere i alle lande udvikler vi en systematisk værktøjskasse i samarbejde med medlemslande og civilsamfundsorganisationer. CECD vil være særlig stærkt rustet med baggrund i Europe's People's Forums medlemmer, der repræsenterer langt de fleste væsentlige europæiske og nationale organisationer inden for borgerinddragelse, herunder Teknologirådet i Danmark. Når vi har behov for at hjælpe lokalpolitikere på andre områder til styrkelse af demokratiet, vil vi inddrage danske og europæiske organisationer som f.eks. dem, jeg nævnte før.

Hvordan organiseres CECD? Vi forestiller os, at CECD etableres som en fond, registreret og med et mindre hovedkontor i Danmark samt med partnere som antenner i alle relevante europæiske lande. Vi søger at tilvejebringe en 5-årig grundlæggende bevilling på ca. 1 mio. euro fra nationale regeringer, fonde og fra EU, eventuelt som et pilotprojektbudget på EU's budget, som i hvert ville kunne dække fald i 2 år.

Vi håber, at medlemmerne af Europaudvalget vil være behjælpelige med at støtte tilvejebringelse af principiel og økonomisk støtte fra Rådet og medlemslande, herunder fra Danmark. Vi forudsiger,

at den væsentligste del af vores økonomi bliver tilvejebragt gennem målrettede regionale og nationale projekter, der gennemføres med europæisk og national finansiering.

Vi er ganske overbeviste om, at CECD rammer præcis ned i tidens behov. Vi er også overbeviste om, at det vil være en klar styrkelse af Danmarks udenrigs- og europapolitiske fokus på demokrati, både inden for og uden for Den Europæiske Union. Vi håber derfor på et godt samarbejde med Europaudvalget også fremover.

Søren Søndergaard (EL): Tak for oplægget. Det er et fantastisk vigtigt formål, I skitserer. At der er brug for det, er fuldstændig åbenlyst.

Hvilken tillagt værdi forventer I at bidrage med i sammenligning med alle de andre organisationer, som allerede eksisterer? OSCE (Organisationen for Sikkerhed og Samarbejde i Europa) og OSCE's Parlamentariske Forsamling har en speciel rapporteur for mediefrihed, og i forhold til samarbejde med lokale har vi f.eks. Europarådets regionale kongres. I EU foregår der både på regerings-, regions- og borgerinddragelsessiden en masse. Hvad angår ture, er der forskellige oplysningsforbund, såsom DEO (Demokrati i Europa Oplysningsforbundet) og Europabevægelsen.

Alex Ahrendtsen (DF): Jeg har været i politik i virkelig mange år, og jeg lægger som regel mærke til, at højst 5 eller 10 pct. af befolkningen interesserer sig for den demokratiske proces på daglig basis. De fleste er bare interesserede i at få deres dagligdag til at hænge sammen, og når der er valg, går ca. 80 pct. ned og stemmer. Hvordan vil I få de 80 pct. i tale, så projektet ikke bare bliver til de frelste?

Bent Nørby Bonde (Europe's People's Forum): Til Søren Søndergaard: Den tillagte værdi er helt klart, at vi qua Europe's People's Forum i al væsentlighed har alle de store og små organisationer på tværs af de 27 EU-lande, der er vant til at inddrage borgerne i systematiske, repræsentative processer, hvor de får lov til at være med til at træffe beslutninger om alt fra lokale budgetter til Konferencen om Europas fremtid. Den vinkel er meget stærk. I vores medlems- og civilsamfundsskare har vi bl.a. DEO, Nyt Europa, og vi har for den sags skyld også FH (Fagbevægelsens Hovedorganisation), Dansk Industri og en række andre organisationer, som har andre input og andre tilgange til det. Som sagt skal vi ikke være eksperter på det hele. Vi skal være eksperter på netop det, Alex Ahrendtsen pointerer: At inddrage borgerne.

Det fremragende i Konferencen om Europas fremtid var hele dialogen mellem de 800 borgere, der samledes i fire tematiske paneler rundt omkring i Europa. Det var fantastisk som moderator at opleve, hvor gode de var til at nå frem til kompromiser, selv om de kom fra vidt forskellige lande og havde vidt forskellige holdninger. Svagheden i konferencen var, at man dybest set ikke havde borgerne med. Seks lande håndterede de nationale aktiviteter systematisk, og det gjorde småt. Mediedækningen var ikke tilstrækkelig – under 30 pct. vidste, at konferencen fandt sted. Det kan vi gøre bedre. Vi venter på den endelige afgørelse på et forsknings- og udviklingsprojekt om, hvordan public service-medierne kan blive inddraget i fremtidige borgerdebatter og -processer.

40-45 pct. af borgerne føler sig marginaliserede og uden for demokratiet. De føler ikke, de har indflydelse, eller at de bliver lyttet til. Det er tydeligt, at en stor del af dem, der føler sig marginaliseret, aldrig nogen sinde ville drømme om at komme til Europabevægelsens møde i Danmark. Det er

dem, vi skal have fat i ved hjælp af civilsamfundsorganisationer, medier og systematiske metoder. Det er helt afgørende for os.

Næstformanden (Henrik Møller): Tak for, at I kom og gjorde os klogere.

Punkt 3. Siden sidst: Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om oprettelse af instrument til styrkelse af den europæiske forsvarsindustri gennem fælles indkøb (EDIRPA)

– *Tidlig forelæggelse*

KOM (2022) 0349

Forsvarsministeren (Morten Bødskov): Forslaget skal ses i lyset af de betydelige konsekvenser, som Ruslands uhyrlige invasionskrig mod Ukraines samfund og befolkning har for det europæiske forsvar. Særligt har den militære støtte til Ukraine betydet en væsentlig reduktion af medlemsstaternes våbenlagre, hvilket sætter både nationale og internationale beredskaber under pres.

Formålet med tiltaget er at skabe incitamenter for medlemsstaterne til at foretage fælles indkøb af forsvarsmateriel for at genopfylde de vigtigste våbenlagre hurtigst og billigst muligt, men også med henblik på at øge europæisk produktionskapacitet.

Forslaget er offentliggjort den 19. juli 2022, og forhandlingerne er påbegyndt primo september. Der er oversendt grund- og nærhedsnotat til udvalget den 19. september 2022.

Kommissionen sigter efter hurtig vedtagelse af forslaget. Det er således hensigten, at tiltaget skal være oprettet allerede i indeværende år.

Henset til det forventelig korte forhandlingsforløb orienterer jeg allerede udvalget om forslaget nu. Jeg vender tilbage senere med henblik på at forelægge forhandlingsoplæg.

Medlemmerne havde ingen kommentarer til dette punkt.

FO/L Punkt 4. Rådsmøde nr. 3895 (landbrug og fiskeri) den 26. september 2022

EUU alm. del (21) – bilag 770 (kommenteret dagsorden)

Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri (Rasmus Prehn): Punkt 1-3 og 5-7 forelægges til orientering. Punkt 4 forelægges til forhandlingsoplæg.

1. Markedssituationen for landbrugsvarer samt den logistiske situation i Ukraine og i forhold til EU

– *Information fra Kommissionen og udveksling af synspunkter*

Rådsmøde 3895 – bilag 1 (samlenotat side 2)

Rådsmøde 3890 – bilag 4 (skriftlig forelæggelse af 18/7-22)

Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri (Rasmus Prehn): Den ukrainske landbrugsminister deltager i drøftelsen på rådsmødet. Fokus kommer til at være på den logistiske situation i forhold til eksport af landbrugsvarer fra Ukraine til EU.

Det er over sommeren lykkedes at etablere bedre alternative fragtruter fra Ukraine til EU over land. Det har øget eksporten af korn betragteligt. Der er dog udfordringer med lange ventetider ved grænsen. Transport over land giver også flere stop undervejs end transport via søvejen.

I juli 2022 blev der indgået aftaler mellem FN, Ukraine, Rusland og Tyrkiet om udskibning af korn fra tre ukrainske havne i Sortehavet. Det har også hjulpet markant på situationen. Der er dog en risiko for, at Rusland ikke forlænger sin aftale. Aftalerne gælder som udgangspunkt indtil november 2022.

De globale fødevarerpriser er faldet lidt siden juli 2022, bl.a. på grund af en god hvedehøst i mange lande og den stigende eksport fra Ukraine, men de er stadig på et historisk højt niveau. Priserne for gas og handelsgødning er fortsat meget høje. Det skaber stor usikkerhed som i andre sektorer.

Medlemmerne havde ingen kommentarer til dette punkt.

2. Konsultationer mellem EU og Storbritannien om fiskerimuligheder for 2023

– Udveksling af synspunkter

Rådsmøde 3895 – bilag 1 (samlenotat side 9)

Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri (Rasmus Prehn): Af de fælles bestande, der skal diskuteres i efteråret, er især havtaske, kulmule, jomfruhummer samt en række fladfisk i Nordsøen af betydning for Danmark.

Det er meget vigtigt, at forhandlingerne afsluttes, så der er klarhed om kvoterne fra 1. januar 2023.

Vi vil derudover lægge vægt på, at aftalen for 2023 understøtter den fulde adgang til fiskeri i britiske farvande, som det er fastlagt i brexitaftalen.

Medlemmerne havde ingen kommentarer til dette punkt.

3. Konsultationer mellem EU og Norge, samt mellem EU, Norge og Storbritannien om fiskerimuligheder for 2023, samt mellem kyststater

– Udveksling af synspunkter

Rådsmøde 3895 – bilag 1 (samlenotat side 12)

Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri (Rasmus Prehn): Det er meget vigtigt, at forhandlingerne afsluttes, så kvoterne er på plads fra 1. januar 2023.

Det er vigtigt, at der sikres bedst mulig adgang til fiskeri i norske farvande. Her vil det være vigtigt, at man sikrer, at den rette kvotesammensætning stilles til rådighed til at understøtte et blandet demersalt fiskeri i norsk farvand. Vi arbejder derfor for at optimere de traditionelle fiskerimuligheder efter bl.a. havtaske, kulmule, jomfruhummer og andre arter i norsk zone. Det bliver svært. Ikke mindst udvekslingen af kvoter mellem EU og Norge er blevet vanskelig efter brexit.

Kyststatsforhandlinger bør også afsluttes i 2022, for så vidt angår fastsættelse af fiskerimuligheder. Det er bestemt heller ikke let, især når det kommer til makrel.

Medlemmerne havde ingen kommentarer til dette punkt.

FO/L 4. Kommissionens forslag til Rådets forordning om ændring af forordning (EU) 2022/109 om fastsættelse for 2022 af fiskerimuligheder for visse fiskebestande og grupper af fiskebestande gældende i EU-farvande og for EU-fiskerfartøjer i visse andre farvande for så vidt angår makrel

– Sagen er ikke på dagsordenen for rådsmøde (landbrug og fiskeri) den 26. september 2022, men forventes vedtaget på et kommende rådsmøde.

Rådsmøde 3895 – bilag 1 (samlenotat side 16)

Punkter blev behandlet for lukkede døre.

5. Kommissionens forslag til Rådets forordning om ændring af Rådets forordning (EU) 2020/1706 for så vidt angår medtagelse af autonome EU-toldkontingenter for visse fiskevarer

– *Sagen er ikke på dagsordenen for rådsmøde (landbrug og fiskeri) den 26. september 2022, men forventes vedtaget på et kommende rådsmøde*

KOM (2022) 0429

Rådsmøde 3895 – bilag 1 (samlenotat side 19)

Ministeren havde ingen bemærkninger til dette punkt.

6. Eventuelt

Ministeren havde ingen bemærkninger til dette punkt.

7. Siden sidst:

a) Orientering om Kommissionens forslag om fiskerimuligheder for 2023 i Østersøen

KOM (2022) 0415

Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri (Rasmus Prehn): Kommissionen har i slutningen af august 2022 fremlagt forslag om fiskerimuligheder i Østersøen for 2023.

Der bliver snarest oversendt et grundnotat om forslaget. Jeg vil forelægge forhandlingsoplæg i Europaudvalget forud for rådsmødet i oktober 2022, hvor forslaget forventes at skulle vedtages.

Der er ingen tvivl om, at situationen i Østersøen skal tages meget alvorligt. Det ser fortsat vanskeligt ud. Det gælder især for torsk i både den østlige og den vestlige Østersø, sild i den vestlige Østersø og laks. For disse fire bestande foreslår Kommissionen alene en bifangstkvote i 2023 – ligesom i 2022. Dertil kommer videreførelse af lukkeperioder og restriktioner i det rekreative fiskeri efter torsk og laks. Der er dog fortsat bestande, der har det godt. Det gælder bl.a. rødspætte.

Vi vender tilbage til forslaget i udvalget forud for rådsmødet for landbrug og fiskeri i oktober 2022.

Medlemmerne havde ingen kommentarer til dette punkt.

Punkt 5. Sager på erhvervsministerens område:

Erhvervsministeren (Simon Kollerup): Alle sager forelægges til forhandlingsoplæg.

FO a) Kommissionens forslag til Europa-Parlamentet og Rådets forordning om en ramme for foranstaltninger til styrkelse af det europæiske økosystem for halvledere (mikrochipforordningen)

KOM (2022) 0046

EUU alm. del (21) – bilag 770 (kommenteret dagsorden)

EUU alm. del (21) – bilag 742 (samlenotat side 2)

Erhvervsministeren (Simon Kollerup): I hørte sidst om mikrochipforordningen – den såkaldte Chips Act – den 3. juni 2022. Det var i forbindelse med konkurrenceevnerådsmødet den 9. juni 2022, hvor formandskabet fremlagde en fremskridtsrapport.

Baggrunden for forslaget

Lad mig starte med at sætte rammen for, hvorfor Chips Act er et vigtigt forslag.

Mikrochips er en afgørende komponent i det moderne samfund. Alt fra industrimaskiner og medicinsk udstyr til vores mobiltelefoner og computere indeholder mikrochips. Adgangen til mikrochips er derfor helt afgørende, både for de mange danske virksomheder, der bruger dem i produktionen, men også for forbrugerne, hvor flere og flere hverdagsprodukter indeholder mikrochips.

Alt det er blevet tydeligt med den omfattende mangel på mikrochips, som har forsinket produktionen mange steder. Jeg tror, vi alle har hørt om nogle, som har måttet vente længe på en ny vaskemaskine eller en ny bil. Forsyningsproblemer som dem, vi har set, er noget af det, som forslaget skal sikre os mod i fremtiden.

Større forsyningssikkerhed handler bl.a. om, hvor i verden mikrochips bliver produceret. Derfor skal forslaget i høj grad ses i et geopolitisk lys. Det handler om at sikre EU's position inden for et afgørende teknologiområde. Et område præget af spændinger, og hvor EU er afhængige af få meget store lande. Langt størstedelen af de allermest avancerede mikrochips produceres i Taiwan, mens andre store lande som USA, Japan og Sydkorea også sidder på vigtige dele af det globale marked. EU står i dag for cirka 10 pct. af verdensmarkedet. Med Chips Act er ambitionen at nå 20 pct. i 2030.

Derfor bliver opgaven i EU på den ene side at kunne mere selv og samtidig sikre et fortsat åbent og velfungerende globalt marked for mikrochips, så vi stiller danske virksomheder og forbrugere bedst muligt. Chips Act er dermed også en del af den generelle industripolitiske udvikling, hvor geopolitik bliver en større del af den erhvervspolitiske dagsorden, og hvor forsyningssikkerhed skal understøtte vores konkurrenceevne.

Indholdet af forslaget

Forslaget består af tre søjler:

- Den første søjle handler om at styrke EU's teknologiske og innovative kapacitet under det såkaldte Mikrochips til Europa-initiativ.
- Den anden søjle handler om øget produktionskapacitet i EU. Her skabes en ramme for såkaldte åbne og integrerede produktionsanlæg. De kan få en række fordele, f.eks. lettere adgang til statsstøtte og hurtigere godkendelsesprocedurer. Samtidig stiller man en række krav, f.eks. at de skal bidrage til at sikre forsyningsikkerheden og øge den kvalificerede arbejdskraft i EU.
- Den tredje søjle indeholder en fælles overvågnings- og krisemekanisme, der skal gøre EU bedre forberedt på fremtidige forsyningskriser. Under alvorlige forsyningsforstyrrelser kan der aktiveres en krisefase. Her lægges op til, at Europa-Kommissionen får en række beføjelser. De kan f.eks. anmode virksomheder om oplysninger.

FO *Forhandlingsoplægget*

Regeringen støtter overordnet ambitionen om at styrke det europæiske økosystem for mikrochips.

I forhandlingerne lægger regeringen

- stor vægt på, at centrale elementer klarlægges og afgrænses, herunder at kritiske sektorer afgrænses til sektorer, der er kritiske for samfundets funktion, og at kriseaktivering afgrænses til alvorlige forsyningsudfordringer i kritiske sektorer. Dertil skal forslaget generelt være kendetegnet ved proportionalitet.
- stor vægt på, at statsstøtte til produktionsanlæg underlægges strenge foranstaltninger, målrettes etablering af anlæg, der ikke findes i Europa i dag, samt at produktionen kommer alle virksomheder i EU til gode.
- stor vægt på, at overvågningsmekanismen begrænses til væsentlige oplysninger, der er afgørende for at forudse forsyningsudfordringer, og indrettes så hensigtsmæssigt som muligt for virksomheder og myndigheder.
- stor vægt på, at kriseaktivering og anvendelse af kriseværktøjer sker på baggrund af på forhånd fastsatte kriterier, fyldestgørende dokumentation og en transparent proces, hvor medlemsstater inddrages rettidigt.
- stor vægt på, at muligheden for at forpligte produktionsanlæg til at prioritere ordrer under en krise skal begrænses til ordrer i kritiske sektorer, følges af klare procedurer og alene anvendes som sidste udvej.
- vægt på, at forslaget løfter hele økosystemet gennem gode rammevilkår, der fremmer innovation, konkurrencedygtige løsninger og et fortsat åbent globalt marked for halvledere.
- vægt på, at forslaget finansieres via omprioritering af EU-budgettet.
- vægt på, at der under Mikrochips til Europa-initiativet er et dedikeret fokus på kvantechips.
- vægt på, at europæiske infrastrukturkonsortier for mikrochips ikke gives prioriteret adgang til finansiering fra EU-budgettet eller øvrige fordelagtige forhold, idet regeringen generelt forholder sig kritisk til muligheden for at etablere infrastrukturkonsortier.

- vægt på, at et europæisk netværk af kompetencecentre i videst muligt omfang indtænker eksisterende strukturer med henblik på at opnå synergier og undgå overlap, samt at det ikke er et krav, at alle medlemsstater skal etablere kompetencecentre.
- vægt på, at åbne og integrerede produktionsanlæg skal have en positiv indvirkning på EU's forsyningssikkerhed. De skal bidrage til den grønne omstilling og forpligte sig til at investere i mikrochips i Europa.
- vægt på, at underretningsforpligtelser og kriserelaterede anmodninger om virksomhedsoplysninger følges af klare rammer, der tager højde for fortrolighedshensyn og den indsats, der kræves for at stille oplysningerne til rådighed.
- vægt på, at der sikres synergier og undgås overlap mellem forslagets overvågnings- og krisemekanisme og andre EU-kriseinstrumenter.
- vægt på, at fælles indkøb under en krise ikke involverer finansiering fra EU-budgettet og ikke påvirker adgangen til produktet for udenforstående medlemslande negativt.

Afslutning

Denne dagsorden rummer også muligheder for dansk erhvervsliv. Selv om vi ikke har en egentlig mikrochipindustri, er der en række nicheområder, hvor danske virksomheder kan spille en rolle. Det gælder eksempelvis inden for kvantechips og fotonik. Det har vi blik for fremadrettet.

Jeg håber, I kan støtte regeringens tilgang.

Det tjekkiske formandskab arbejder mod en generel indstilling i december 2022. Jeg vil løbende holde udvalget orienteret herom.

Alex Ahrendtsen (DF): Forslaget handler om det indre marked, og det er Dansk Folkeparti er stærk tilhænger af. Vi støtter også forhandlingsoplægget.

Hvor realistisk er det, at man kan nå målene om en fordobling af produktionen i 2030? Det er jo inden for en meget kort årrække.

Søren Søndergaard (EL): Forslaget bygger på gennemførelsesretsakter og delegerede retsakter. Jeg noterer med glæde, at ministeren i samlenotatet selv skriver følgende: »Overordnet finder regeringen, at der er behov for større klarhed over, hvilke beføjelser Kommissionen gives, herunder hvordan disse udmøntes.« Det synes jeg er fuldstændig rigtigt. Jeg opfangede ikke, om der lægges stor vægt på det? Det er generelt vanskeligt at forberede sig til forhandlingsoplæg, når man ikke kan læse vægtene i samlenotatet.

Forslaget er hjemlet i artikel 114 om det indre marked. Hvilke konkrete elementer i forslaget indebærer en totalharmonisering?

Forslaget handler om forsyningssikkerhed, og målsætningen er at gå fra 10 til 20 pct. af produktionen af halvledere. Hvor stor en andel af verdensmarkedet for halvledere bruger man inden for EU?

Erhvervsministeren (Simon Kollerup): Til Alex Ahrendtsen: Det er vigtigt, at vi er ærlige om, at det er meget svært at gøre noget nu og her, som også på kort sigt kan forbedre de meget lange leveringstider. Det kommer til at tage flere år at bygge de nye produktionsanlæg, som skal afhjælpe

den store nuværende overefterspørgsel. I fremtiden vil Chips Act kunne medvirke til, at vi undgår store forsyningsproblemer. Med ambitionen om at fordoble andelen af verdensmarkedet fra 10 til 20 pct. vil forsynings sikkerheden kunne blive forbedret. Det vil ikke gøre os selvforsynende i EU, og det skal heller ikke være målet. Selv hvis vi lykkes med at sikre en markedsandel på 20 pct., vil vi stadig være afhængige af resten af verden.

Er det realistisk at nå målet? Det er utrolig svært at spå om, men slagretningerne i Chips Act øger chancen for at nå målet. Jeg tør ikke lægge mig fast på, at det er realistisk, men jeg synes, det er rigtigt, og med den danske tilgang til Chips Act kan vi understøtte, at det bliver realistisk, for det er grundlæggende positivt, at der bliver handlet på dagsordenen.

Til Søren Søndergaard: Ja, vi lægger stor vægt på, at der er behov for større klarhed over, hvilke beføjelser Kommissionen gives. I forhandlingsoplægget er det formuleret således: Regeringen lægger stor vægt på, at kriseaktivering og anvendelse af kriseværktøjer sker på baggrund af på forhånd fastsatte kriterier, fyldestgørende dokumentation og en transparent proces, hvor medlemsstater inddrages rettidigt.

Søren Søndergaard spørger, hvorfor vægtene ikke står i samlenotaterne. Som jeg forstår det, følger vi de gældende procedurer, hvor vores holdning er beskrevet i samlenotatet, og som vanlig opridser man forhandlingsoplægget mundtligt her i udvalget. Jeg kan forstå, at der er en ny procedureberetning under forhandling. Vi afventer resultatet af det.

Der er ikke tale om totalharmonisering i forbindelse med Chips Act.

Vi ved ikke, hvor stor en andel EU bruger af verdensmarkedet. Bilindustrien bruger en relativt stor del, og fremadrettet bliver der også mere fokus på hightech. Flere og flere af vores hverdagsprodukter kommer til at have mikrochips i sig.

Søren Søndergaard (EL): Når det sælges under overskriften »forsynings sikkerhed«, er det interessant, om vi bruger mindre end det, vi producerer, eller om vi bruger mere. For så er det i hvert fald ikke vores egen forsynings sikkerhed, vi snakker om.

Enhedslisten støtter forhandlingsoplægget.

Erhvervsministeren (Simon Kollerup): Man kan godt havne i en forsynings sikkerhedsproblematik i forbindelse med flaskehalse eller chips til kritiske produkter for vores samfunds videre fremdrift. Det kan være – havde jeg nær sagt – lige meget, om du har en stor eller lille andel af verdensmarkedets forbrug, hvis det er på et kritisk område.

Næstformanden (Henrik Møller): Jeg kan konkludere, at der ikke er flertal imod regeringens forhandlingsoplæg, idet kun Nye Borgerlige har ytret sig imod det.

FO b) Forslag til forordning om beskyttelsen af EU og dens medlemsstater mod økonomisk tvang fra tredjelande ("anti-coercion" instrument)

KOM (2021) 0775

EUU alm. del (21) – bilag 770 (kommenteret dagsorden)

EUU alm. del (21) – bilag 742 (samlenotat side 23)

Erhvervsministeren (Simon Kollerup): Sagen handler om EU's nyeste skud på stammen af handelsinstrumenter, som skal beskytte EU og dets medlemsstater mod tredjelandes økonomiske tvang og urimelig handelspraksis. Udvalget blev sidst orienteret om sagen den 11. februar 2022.

Baggrunden for forslaget

Den 8. december 2021 fremsatte Kommissionen et forslag om et nyt handelsinstrument til beskyttelse af EU og dets medlemsstater mod tredjelandes økonomiske tvang.

Forslaget vil udstyre EU med nye greb og mulighed for modsvar på økonomisk tvang, som vi ikke har i værktøjskassen i dag i EU. Det kunne f.eks. være suspension af forpligtelser i forbindelse med handel med tjenesteydelser eller udelukkelse fra at byde på større offentlige kontrakter.

Udsigten til et modsvar, der så at sige gør ondt, skal få tredjelandet til at ændre adfærd, altså løfte truslen eller ultimativt ophæve sin økonomiske tvang.

Regeringens overordnede holdning

Regeringen er derfor enig med Kommissionen i, at vi i EU er langt bedre stillet, hvis vi på EU-niveau kan sætte effektivt ind over for afpresning fra tredjelande.

For regeringen er det vigtigt, at formålet med forslaget først og fremmest skal være at forebygge og afskrække tredjelande fra at indføre økonomisk tvang mod EU eller en af medlemsstaterne. Og at Kommissionens anvendelse af instrumentet i første instans udgøres af en dialog- og forhandlingsbaseret tilgang, som samtidig lægger pres på tredjelandet.

Regeringen vil derfor også have fokus på at skabe et balanceret og proportionalt instrument, hvor indførelsen af EU-modforanstaltninger mod et tredjeland alene anvendes som en sidste udvej. Det skal være med til at sikre, at instrumentet ikke eskalerer konflikter unødigt og samtidig understøtter en regelbaseret international handelsorden.

Dog må vi forvente, at Kommissionen også skal have handlerum til at forberede eventuelle modsvar i situationer med økonomisk tvang. På den måde er EU klar med modtræk på spillepladen i det øjeblik, truslen bliver omsat til økonomisk tvang.

FO *Forhandlingsoplægget*

Regeringen støtter generelt, at EU skal have effektive værktøjer som modreaktion på tredjelandes urimelige handelspraksis.

I forhandlingerne lægger regeringen

- stor vægt på, at EU-modforanstaltninger alene kan indføres, hvis et tredjeland udøver økonomisk tvang i form af konkrete handlinger. Alene truslen om økonomisk tvang bør ikke kunne udløse modforanstaltninger.

- stor vægt på, at anvendelsesområdet afgrænses så klart som muligt til handels- og investeringsområdet med henblik på at sikre komplementaritet frem for overlap med den fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik (FUSP), navnlig sanktioner.
- stor vægt på, at forslaget er i overensstemmelse med internationale forpligtigelser, herunder WTO's (Verdenshandelsorganisationen) regelsæt.
- stor vægt på, at medlemsstaterne sikres væsentlig indflydelse på anvendelsen af instrumentet.
- vægt på, at Kommissionen ikke skal kunne foretage ændringer til listen over modforanstaltninger i forslagets bilag I.
- vægt på, at der sikres en balance i vurderingen af Unionens interesser under instrumentet, der sikrer reel ligebehandling af europæiske producenter og importørers interesser.
- vægt på en udspecificering af, hvordan de individuelle foranstaltninger i bilag I konkret kan anvendes, herunder i forhold til intellektuel ejendomsret, der sikrer passende reversibilitet i forhold til genopretning af IP-rettigheder (intellektuel ejendomsret).

Afslutning

Afslutningsvis vil jeg gerne understrege, at vi også i lyset af en ny geopolitisk verdensorden ser instrumentet som en nødvendig tilføjelse til EU's værktøjskasse over handelsinstrumenter, der skal håndtere urimelig handelspraksis fra tredjelande.

Søren Søndergaard (EL): Der overlades ret store kompetencer til Kommissionen, og en række medlemslande gør opmærksom på det. Man overlader til Kommissionen at anvende instrumentet via gennemførelsesretsakter og sågar også at udvide og ændre listen over modforanstaltninger, og man gør det, uden at de behøver at konsultere medlemslandene. I og med at det de facto omhandler udenrigspolitik, kan Enhedslisten ikke støtte forhandlingsoplægget.

Hvordan defineres begrebet økonomisk tvang? Det er et centralt begreb. Hvor går grænsen mellem konkurrence og økonomisk tvang? Det vil garanteret blive det store stridsspørgsmål, når forslaget begynder at blive effektueret.

NOT Erhvervsministeren (Simon Kollerup): Økonomisk tvang er, når et tredjeland forsøger at presse EU eller et medlemsland til at træffe et bestemt politisk valg samtidig med at blive mødt af økonomisk tvang, som f.eks. påvirker vores handel eller investeringer negativt. Den situation vil man gerne undgå. Vi supplerer gerne med en skriftlig besvarelse med definitionen af økonomisk tvang versus almindelig konkurrence.

Søren Søndergaard siger, at forslaget giver Kommissionen et stort våben, og det er det også nødt til at være. Det vigtige er, hvordan man bruger det værktøj. Man skal selvfølgelig starte med en dialogbaseret tilgang til at løse problemet. Man skal ikke ty til instrumentet, hvis man dermed eskalerer en konflikt unødigt – det giver sig selv. Omvendt er man som tredjeland, der har til hensigt at anvende økonomisk tvang, nødt til at vide, at der er relativt store værktøjer til modforanstaltninger i den europæiske værktøjskasse. Med de balancer i anvendelsen af instrumentet synes jeg, at det kan være fornuftigt at arbejde videre i den retning.

Det er rigtigt, at Kommissionen får beføjelser, men vi arbejder for, at medlemsstaterne bliver inddraget i selve beslutningsproceduren, og det gør vi sammen med en lang række medlemslande. Der er altså ikke konkluderet endeligt i den sag endnu. Derudover mener vi, at instrumentets anvendelsesområde bør afgrænses til kun at omfatte handels- og investeringsområdet.

Søren Søndergaard (EL): Spørgsmålet er, hvad vi åbner op for. Jeg er enig med regeringens hensigtserklæringer, og selvfølgelig skal der være store redskaber i kassen. Men efter hvilke retningslinjer skal de kunne iværksættes, og hvem skal bestemme de retningslinjer? Det er det store spørgsmål. I samlenotatet står der, at Kommissionen kan indføre modforanstaltninger igennem vedtagelse af gennemførelsesretsakter, efter at have været i dialog med tredjelandet. I såkaldt behørigt begrundede særlig hastende tilfælde kan Kommissionen vedtage gennemførelsesretsakter, der finder anvendelse straks, dvs. uden forudgående konsultation med medlemsstaterne. Vi mener selvfølgelig ikke, at der skal indkaldes til møde i Det Europæiske Råd om 4 måneder, hvis noget er hastende, men ambassadørerne bør blive inddraget. Hvis ministeren havde lagt afgørende vægt på, at medlemsstaterne skal inddrages, kunne vi støtte forhandlingsoplægget, men ministeren lægger reelt op til, at Kommissionen får enorme beføjelser. Det kan vi ikke være med til.

Erhvervsministeren (Simon Kollerup): Det er en politisk forskel, der deler os. Vi lægger stor vægt på, at medlemsstaterne sikres en væsentlig indflydelse på anvendelsen af instrumentet. Det skal ses i lyset af det beslutningshierarki, hvor man starter dialogbaseret. Man skal ikke starte med at trække det største våben i bæltet. En lang række medlemsstater ser på det på samme måde, så lad os nu se, hvor det ender. Jeg synes, det rigtige er at lægge stor vægt på dette forhold. Jeg kan til dels følge Søren Søndergaards pointe, men omvendt skal vi øve indflydelse så optimalt som muligt.

Alex Ahrendtsen (DF): Enhedslistens indvendinger er rigtig gode, og sagen er hverken sort eller hvid, men vi vælger at støtte forhandlingsoplægget, da det handler om det indre marked generelt set.

Den fungerende formand (Jens Joel): Jeg kan konkludere, at der ikke er flertal imod regeringens forhandlingsoplæg, idet kun Enhedslisten og Nye Borgerlige har ytret sig imod det.

FO c) Kommissionens forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om ændring af direktiv 2005/29 og 2011/83/EU for så vidt angår styrkelse af forbrugernes rolle i den grønne omstilling gennem bedre beskyttelse mod urimelig praksis og bedre oplysning

KOM (2022) 0143

EUU alm. del (21) – bilag 770 (kommenteret dagsorden)

EUU alm. del (21) – bilag 742 (samlenotat side 37)

EU-note (21) – E 23 (EU-nyt af 21/4-22)

Erhvervsministeren (Simon Kollerup): Forslaget blev fremsat den 30. marts 2022 og indgår i Kommissionens nye forbrugerdaysorden og handlingsplan for cirkulær økonomi.

Forslaget foreslår ændringer af to eksisterende direktiver, nemlig direktivet om urimelig handelspraksis og forbrugerrettighedsdirektivet.

Forslaget er på til forhandlingsoplæg i dag, fordi formandskabet sigter mod en generel indstilling i Rådet til december 2022.

Baggrunden for forslaget

I dag er forbrugerne i stigende grad fokuseret på at købe mere bæredygtigt, og de er ofte villige til at betale mere for produkter, som de opfatter som grønne og klimavenlige.

Det er der desværre nogle virksomheder, som udnytter. De markedsfører deres virksomhed eller produkt som mere miljø- eller klimavenlige, end de reelt er. Det, vi også kender som greenwashing. Greenwashing gør det sværere for forbrugerne at navigere, når de vil handle bæredygtigt, og det forhindrer forbrugerne i at kunne bidrage aktivt til den grønne omstilling. Det er samtidig et problem for de virksomheder, der reelt tilbyder bæredygtige produkter. Det er det, forslaget vil komme til livs.

Regeringen er generelt positiv over for forslaget. Den grønne omstilling har høj prioritet for regeringen. Det er vigtigt, at forbrugerbeskyttelsen er effektiv, og at reglerne og håndhævelsen af dem så vidt muligt er ensartede i hele EU.

Direktivet om urimelig handelspraksis

Forslaget vil bl.a. styrke beskyttelsen af forbrugerne mod vildledende handelspraksis. Med forslaget vil det eksempelvis blive karakteriseret som vildledende, hvis en virksomhed fremsætter en miljøanprisning om fremtidige miljøpræstationer uden klare forpligtelser og målsætninger. Virksomheder må derfor ikke markedsføre deres produkt som f.eks. klimaneutralt i 2030, hvis det ikke kan understøttes af klare forpligtelser og mål.

Med forslaget udvides den såkaldte sortliste med en række nye punkter. Sortlisten indeholder de former for handelspraksis, der under alle omstændigheder er urimelige. Et af disse forslag er f.eks., at man ikke må sælge et produkt som mindre klimabelastende, hvis det kun gælder emballagen og ikke hele produktet.

Ændringer i forbrugerrettighedsdirektivet

Forslaget skal desuden sikre bedre oplysning til forbrugerne om produkter i forbindelse med indgå-

elsen af aftaler. Ændringerne indebærer nemlig bl.a., at virksomheder bliver forpligtet til at informere forbrugerne om produkters holdbarhed og reparationsmuligheder og at fortælle mere om handelsmæssige garantier. Det er f.eks. et forslag, at virksomhederne skal blive bedre til at oplyse om softwareopdateringer for digitalt indhold og digitale tjenester.

FO *Forhandlingsoplægget*

Regeringen støtter formålet med forslaget om at styrke forbrugernes rettigheder i forbindelse med den grønne omstilling.

Desuden lægger regeringen

- stor vægt på, at forbrugernes muligheder for at træffe mere oplyste og miljøvenlige valg styrkes og dermed fremmer et mere bæredygtigt forbrug.
- stor vægt på, at forslaget ikke medfører en svækkelse af kravene til lovlig markedsføring herunder særlig ved brug af generiske anprisninger, og at de kommende regler på EU-niveau lægger sig så tæt op ad eksisterende dansk retstilstand som muligt.
- vægt på, at de foreslåede bestemmelser bliver klare og gennemskuelige til gavn for både forbrugere og erhvervsdrivende, samt at der sikres overensstemmelse mellem eksisterende og kommende EU-regulering på området.
- vægt på, at forslaget ikke bidrager til informationsoverload ved, at forbrugeren præsenteres for langt mere information, end forbrugeren er i stand til at tage stilling til.
- vægt på, at der opnås en balance i forslaget, så oplysningsforpligtelserne for danske virksomheder står mål med gevinsterne for forbrugere.

Alex Ahrendtsen (DF): Dansk Folkeparti har gennem længere tid ønsket at forbyde reklamer for sportbetting. Regeringen har meddelt os, at det skal ske på EU-niveau under markedsføringsdirektivet. Det ville være oplagt at kæmpe for det i forbindelse med dette direktiv. Vil man tage det ønske med? Det er ret afgørende for os.

Søren Søndergaard (EL): Udgangspunktet er, at det er et minimumsdirektiv, men der er kommet en fortolkning i et svar fra Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen, som antyder, at det er totalharmomisering. Det er vi ikke særlig glade for. Men vi støtter formålet og sådan set også forhandlingsoplægget, hvis vi kan få en garanti for, at det ikke kommer til at medføre forringelser.

Forbrugerombudsmanden gør også opmærksom på det i høringssvaret: »[...] bestemmelsen vil indebære en lempelse af kriterierne for, hvornår virksomheder kan anvende absolutte miljøudsagn i markedsføringen som f.eks. "miljøvenlig", hvilket vil vanskeliggøre markedsføringen af produkter, der er endnu mindre skadelige for miljøet.« Er der risiko for, at vi ender med lovgivning, der er dårligere end i dag?

Erhvervsministeren (Simon Kollerup): Til Alex Ahrendtsen: Jeg forstår fuldstændig ønsket om at diskutere sportbetting. Det er ikke min vurdering, at det vil passe ind i rammen for diskussionen om dette forslag, men det er en mulighed, at man kan tage dialogen med ressortministeren.

Til Søren Søndergaard: Vi har imødekommet ønsket om at lægge stor vægt på, at forslaget ikke medfører en svækkelse af kravene til lovlig markedsføring herunder særlig ved brug af generiske

anprisninger, og at de kommende regler på EU-niveau lægger sig så tæt op ad eksisterende dansk retstilstand som muligt. Jeg tror, vi ser ens på risikoen. Det er en forhandling, så jeg kan ikke give en garanti, men jeg kan give det tilsagn, at der lægges stor vægt på det forhold.

Alex Ahrendtsen (DF): Når vi tager emnet op med forskellige ministre, får vi at vide, at det hører under EU, og når vi tager det op med en minister, der skal ned og drøfte et direktiv i EU, så siger ministeren, at jeg skal snakke med en minister i nationalt regi. Jeg ved snart ikke, hvor vi skal gå hen. Det handler jo om forbrugere, og derfor er det oplagt at tage det med. Hvis vi ikke kan få det med, stemmer vi nej til forhandlingsoplægget.

Søren Søndergaard (EL): Vi støtter forhandlingsoplægget.

NOT Erhvervsministeren (Simon Kollerup): Til Alex Ahrendtsen: Jeg synes, at forhandlingsoplægget fortjener Dansk Folkepartis opbakning, i og med at det er en vigtig forbrugerpolitisk sag. Jeg vil gerne hjælpe ordføreren med en skriftlig besvarelse på, hvor regulering af sportbetting hører til i EU-reglerne, herunder hvilken minister der har ansvaret for det. Så ved Alex Ahrendtsen i hvert fald, hvem man skal tale med, og i hvilken forordnings- eller direktivmæssig ramme, reglerne har ophæng i. Den hjælp vil jeg gerne tilbyde, så man ikke føler, at man ikke ved, hvor man snart skal gå hen. Jeg deler ubetinget ordføreren opfattelse af, at sportbetting er et relevant emne at diskutere, men jeg mener ikke, at det passer ind i dette forhandlingsoplæg.

Alex Ahrendtsen (DF): Så vidt jeg er orienteret, hører det under markedsføringsdirektivet, og jeg går ud fra, at det hører under erhvervsministerens ressort. Jeg vil gerne bede om et notat på, hvordan vi kan arbejde for det i EU i andre sammenhænge. Hvis jeg kan få en klar tilkendegivelse af, at man vil følge op på det i andre sammenhænge, kan vi godt støtte forhandlingsoplægget.

Erhvervsministeren (Simon Kollerup): Jeg vil gerne tilkendegive, at vi gerne vil hjælpe med et notat, der beskriver, hvor reglerne hører hjemme, og hvad debatten om sportbetting på den europæiske scene går på. På baggrund af det notat kan vi i fællesskab vurdere, hvordan vi kommer videre.

Alex Ahrendtsen (DF): Vi støtter forhandlingsoplægget.

Den fungerende formand (Jens Joel): Jeg kan konkludere, at der ikke er flertal imod regeringens forhandlingsoplæg, idet ingen har ytret sig imod det.

FO d) Forslag til forordning om beskyttelse af geografiske betegnelser for håndværks- og industriprodukter og om ændring af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2017/1001 og (EU) 2019/1753 og Rådets afgørelse (EU) 2019/1754

KOM (2022) 0174

EUU alm. del (21) – bilag 770 (kommenteret dagsorden)

EUU alm. del (21) – bilag 742 (sammenfatning side 59)

Erhvervsministeren (Simon Kollerup): Forslaget blev fremsat den 13. april 2022. Med forslaget etableres et nyt harmoniseret beskyttelsessystem for geografiske betegnelser på EU-niveau for håndværks- og industriprodukter.

I dag kender vi beskyttelsen af geografiske betegnelser på fødevarerområdet, f.eks. Champagnedistriktet i Frankrig eller Lammefjordskartofler her fra Danmark. Et lignende system foreslås, således at f.eks. Muranoglas fra Venedig kan opnå beskyttelse på samme måde.

Forslaget fastsætter en række krav til medlemsstaterne i forbindelse med etableringen af det nye rettighedssystem, herunder finansiering, ansøgningsprocedure, kontrol af produktion, markeds- overvågning og håndhævelse af beskyttede produkter.

Dansk erhvervsliv har ikke tradition for at anvende beskyttelse via geografiske betegnelser, og der forventes kun at komme meget få ansøgninger om beskyttelse fra danske producenter.

Forhandlingssituationen

Forhandlingerne om forslaget er gået ganske hurtigt. Det lykkedes det franske formandskab at præsentere et kompromisforslag, allerede inden stafetten blev givet videre til det tjekkiske formandskab. Det kan derfor ikke udelukkes, at en generel indstilling vil være på plads inden udgangen af 2022.

Regeringens generelle holdning

For regeringen er det generelt vigtigt, at EU's lovgivning på IP-området (intellektuel ejendomsret) fremmer beskyttelse af danske produkter til gavn for danske og europæiske virksomheder.

Dog ser regeringen begrænset potentiale i geografiske betegnelser for håndværks- og industriprodukter. Der er en risiko for, at det administrative system, der etableres, ikke står mål med de økonomiske gevinster. Regeringen støtter dog forslaget, idet der lægges vægt på en række forhold, herunder at beskyttelsessystemet gøres så administrativt simpelt som muligt både for myndigheder og virksomheder. Det gælder især i forhold til registrering, verifikation samt kontrol og håndhævelse af geografiske betegnelser.

Regeringen fremhæver desuden, at medlemsstaterne selv bestemmer, om beskyttelsessystemet skal være brugerfinansieret. Det vil flugte med de fleste andre IP-rettighedssystemer i EU og Danmark, som også er brugerfinansierede. I Kommissionens forslag kan myndighederne opkræve brugerfinansiering til at dække omkostninger forbundet med administration af systemet. Det gælder både i forhold til ansøgninger, kontrol og verifikation af produktion og håndhævelseselementerne i forslaget.

Forslaget indeholder en undtagelsesbestemmelse om mulighed for direkte registrering hos EU's Kontor for Intellectuel Ejendomsret (EUIPO), hvis anvendelse er betinget af godkendelse fra Kommissionen. Regeringen mener, at det bør være medlemsstaternes egen beslutning, om det er nødvendigt at etablere et nationalt registreringsystem.

Regeringen mener, at der bør etableres et mere balanceret forhold mellem beskyttelse af geografiske betegnelser og varemærkebeskyttelse. I Kommissionens forslag lægges op til, at man ikke længere må registrere varemærker, som krænker registrerede geografiske betegnelser. Omvendt vil man kunne registrere en geografisk betegnelse, selv om der allerede findes varemærkebeskyttelse på samme produkt. Denne forskel bør fjernes.

I forslaget er der en række bestemmelser, der knytter sig til beskyttelse af geografiske indikationer i domænenavne. Regeringen mener ikke, at medlemsstater bør regulere geografiske betegnelser inden for domænenavnsområdet. Lovforslaget er ikke det rette forum til at introducere sådan en forpligtelse. Der er tale om en bredere, horisontal problemstilling, der rækker ud over geografiske betegnelser for håndværks- og industriprodukter.

FO *Forhandlingsoplægget*

Regeringen lægger

- vægt på, at beskyttelsessystemet gøres administrativt let, særlig med hensyn til registrering, verifikation samt kontrol og håndhævelse af geografiske betegnelser.
- vægt på, at beskyttelsessystemet bliver brugerfinansieret.
- vægt på, at forslagets undtagelsesbestemmelse om direkte registrering hos EUIPO ikke bliver betinget af Kommissionens godkendelse.
- vægt på, at der etableres et mere balanceret forhold mellem geografiske betegnelser og varemærkebeskyttelse.
- vægt på, at det ikke pålægges medlemsstater at regulere geografiske betegnelser inden for domænenavnsområdet.

Søren Søndergaard (EL): Ministeren har svært ved at skjule, at han ikke synes, at det er godt forslag. Det forstår jeg sørme godt. Det er ikke en ny diskussion. Vi havde en diskussion den 8. februar 2019 om tilslutning til Geneveprotokollen, hvor vi advarede imod det – vi sagde, at en tilslutning ville få konsekvenser. Jeg vil citere, hvad ministeren ifølge referatet sagde dengang: »Erhvervsministeren svarede, at regeringen godt kunne have anlagt en linje, hvor den med det samme sagde nej til forslaget, for det var ikke ligefrem et fantastisk forslag.« Det skulle man måske have gjort. Når man giver EU hånden, ryger hele armen. Nu kommer næste skridt på baggrund af det, man sagde ja til dengang. Bedre sent end aldrig, men sig nej til det her. Enhedslisten kan ikke støtte forhandlingsoplægget, der åbner op for at gå længere ned ad den vej, som ministeren selv mener er en rigtig dårlig vej.

Erhvervsministeren (Simon Kollerup): Jeg vil gøre opmærksom på, at regeringen var en helt anden i 2019.

Det er ikke en hemmelighed, at det ikke er et supervigtigt forslag. Jeg udtrykte det vist sådan, at det vil have begrænset potentiale for det danske erhvervsliv. Vi har talt imod udvidelsen, men nu ligger der et konkret forslag, og så mener jeg, at vores opgave som medlemsstat er at lægge de rigtige begrænsninger. Derfor er vægtene, som de er, og jeg er ikke sikker på, at Søren Søndergaards forslag er vejen frem, uagtet at det ligger i tråd med en tidligere borgerlig ministers syn på sagen. Vi vil øve vores indflydelse – det er vi gode til i Danmark. Derfor har vi lagt den pågældende linje.

Næstformanden (Henrik Møller): Jeg kan konkludere, at der ikke er flertal imod regeringens forhandlingsoplæg, idet kun Enhedslisten og Dansk Folkeparti har ytret sig imod det.

Punkt 6. Rådsmøde nr. 3896 (konkurrenceevne – indre marked og industri) den 29. september 2022

EUU alm. del (21) – bilag 770 (kommenteret dagsorden)

Erhvervsministeren (Simon Kollerup): Alle sager forelægges til orientering.

1. Kommissionens forslag til forordning om fastlæggelse af en ramme for krav til miljøvenligt design for bæredygtige produkter og om ophævelse af direktiv 2009/125/EF

– *Politisk drøftelse*

KOM (2022) 0142

Rådsmøde 3896 – bilag 1 (sammenotat side 2)

EU-note (21) – E 23 (EU-nyt af 21/4-22)

KOM (2022) 0142 – bilag 2 (kopi af KEF alm. del - svar på spm. 500 om kommentar til DE's høringssvar)

KOM (2022) 0142 – bilag 3 (kopi af KEF alm. del - svar på spm. 501 om kommentar til DI's høringssvar)

KOM (2022) 0142 – bilag 4 (kopi af KEF alm. del - svar på spm. 502 om høringssvaret fra Forbrugerrådet Tænk)

Erhvervsministeren (Simon Kollerup): Kommissionen fremsatte den 30. marts 2022 et forslag til ecodesignforordningen, der handler om en ramme for krav til miljøvenligt design for bæredygtige produkter og om ophævelse af det eksisterende ecodesigndirektiv. På rådsmødet er emnet sat på til politisk drøftelse.

Der er med forslaget lagt op til, at forordningen udvider anvendelsesområdet for ecodesignreglerne og stiller krav til produkterne ud fra flere parametre. Der er f.eks. særlig fokus på cirkulær økonomi og forbrugerinformation. Der stilles en række informationskrav, der skal gøres tilgængelige via digitale produktpas.

Regeringen kan generelt støtte ambitionen om bedre og mere bæredygtige produkter på det indre marked. Det gælder også ambitionen om at anvende digitale løsninger til at dele produktinformationer. Her har vi fra regeringens side også en naturlig opmærksomhed på, at eksisterende miljømærker fortsat skal kunne anvendes til gavn for forbrugerne, som får nemmere ved at vælge produkter med mindsket miljøbelastning. Det kunne f.eks. være Svanemærket, som regeringen generelt støtter op om at udbrede.

Vi er i gang med at analysere forslaget nærmere og vil vende tilbage til udvalget på et senere tidspunkt for at drøfte det i detaljer.

Lisbeth Bech-Nielsen (SF): Tak til ministeren for at gøre opmærksom på, at der er en problemstilling i forhold til eksempelvis Svanemærket. Der er blevet brugt mange kræfter på, at folk kender og har tillid til Svanemærket. Jeg er sikker på, at ministeren ligesom flere af os andre har fået en henvendelse fra Dansk Standard. Jeg deler deres bekymring om, at de gode hensigter fra Kommissio-

nen gør, at noget meget værdifuldt forsvinder. Som det ser ud nu, vil det ikke være muligt at beholde Svanemærket. Som jeg forstår det, vil man komme noget af vejen med en enkelt tilføjelse til forordningen. Jeg ved, at byggebranchen også har forslag til, hvordan man relativt nemt kan forbedre forordningen uden at udvande det. Det er vigtigt for SF, så det håber jeg ministeren kan komme igennem med. Det ville være ærgerligt at smide barnet ud med badevandet.

Victoria Velasquez (EL): Vi havde et rigtig godt samråd om emnet i går.

Vi har sendt konkrete forslag, som vi håber ministeren vil arbejde videre med, og at regeringen vil samarbejde på tværs af ministerierne om at tænke bredere, når vi ser ind i miljø- og klimakrisen. Det er netop det, Svanemærket gør – Svanemærket tager nemlig både højde for produktet forud for anvendelse, men også for produktet efter anvendelse. Den cirkulære tankegang til økonomien skal vi dyrke meget mere. Det ville være et kæmpe benspænd i den grønne omstilling, hvis vi ikke har mulighed for at orientere os, både som forbrugere og i erhvervslivet.

Erhvervsministeren (Simon Kollerup): Regeringen støtter op om Svanemærket. Vores mål er, at alle offentlige indkøb i 2030 skal være miljømærkede med Svanemærket eller EU-Blomsten – eller skal leve op til krav tilsvarende de to mærker. Det er godt, det bliver bragt op her. På baggrund af drøftelsen i Erhvervsudvalget (ERU) valgte jeg at tage det med i min forelæggelse for udvalget her. Det er rigtigt set, at det ikke helt kan udelukkes, at Kommissionens forslag til en ny ecodesignforordning vil begrænse muligheden for at anvende Svanemærket. Derfor vil vi i forhandlingerne fokusere på, at produkter omfattet af ecodesignforordningen fortsat kan benytte Svanemærket eller andre tilsvarende miljømærker. Danmark vil bringe det op på rådsmødet.

Til Victoria Velasquez: Jeg har ikke set de konkrete forslag, men jeg vil sørge for, at det bliver behandlet i de relevante ministerier.

2. Europa-Kommissionens kommende forslag til Europa-Parlamentet og Rådets forordning om et nødinstrument for det indre marked ("Single Market Emergency Instrument")

– Politisk drøftelse

KOM (2022) 0459

Rådsmøde 3896 – bilag 1 (samlenotat side 20)

Erhvervsministeren (Simon Kollerup): Covid-19-krisen viste, at store kriser kan være udfordrende for det indre markeds fire friheder, og at det vigtigt, at vi tager ved lære af krisen og sikrer os bedre mod potentielle kriser i fremtiden. I den forbindelse har Kommissionen den 19. september 2022 fremsat forslaget, der skal sikre, at det europæiske indre marked er klar til at imødekomme fremtidige, store kriser.

Forslaget er stadig meget nyt, og vi er stadig ved at skabe det fulde overblik over forslaget. Jeg kan dog oplyse følgende:

Forslaget vil introducere en gradvis eskalering af tiltag i tilfælde af krisesituationer:

- Normaltilstand: Dækker situationer, hvor der ikke er tale om en krise, men hvor der udarbejdes analyser for at identificere behov i tilfælde af kriser.
- Årvågenhedstilstand: Når en egentlig krise kan være nært forstående, introduceres der en værktøjskasse med tiltag, som hovedsagelig er frivillige.
- Krisetilstand: Tiltagene ligner i høj grad dem i årvågenhedstilstanden, men tiltagene er obligatoriske.

Derudover foreslår Kommissionen også, at der kan indføres tiltag for at sikre forsyninger af visse kritiske varer.

Regeringen støtter overordnet formålet og ambitionerne med Kommissionens forslag. Det er vigtigt for Danmark at sikre beskyttelsen af det indre markeds fire friheder. Det er dog samtidig vigtigt, at kriseinstrumentets ramme udelukkende forholder sig til det indre marked, og at det ikke inddrager unødige og overregulatoriske tiltag. Instrumentet skal være proportionalt og så vidt muligt gøre brug af allerede eksisterende indre markeds-værktøjer.

Medlemmerne havde ingen kommentarer til dette punkt.

3. Eventuelt

Ministeren havde ingen bemærkninger til dette punkt.

4. Siden sidst

Ministeren havde ingen bemærkninger til dette punkt.

FO Punkt 7. Ekstraordinært rådsmøde (transport, telekommunikation og energi – energi) den 30. september 2022

EUU alm. del (21) – bilag 780 (supplerende kommenteret dagsorden)

Klima-, energi- og forsyningsministeren (Dan Jørgensen): Jeg forelægger sagen til forhandlingsoplæg.

FO 1. Rådsforordning om kriseindgreb til håndtering af de høje energipriser

– *Politisk enighed*

KOM (2022) 0473

Rådsmøde 3897 – bilag 1 (samlenotat)

EU-note (21) – E 40 (EU-nyt af 16/9-22 om udspil om energipriser)

EUU alm. del (21) – bilag 771 (foreløbigt referat af møde i EEU 8/9-22)

Næstformanden (Henrik Møller): Der er udtrykt utilfredshed med processen og den sene oversendelse af samlenotatet i dele af ordførerkredsen, hvilket nogle af ordførerne måske kommer ind på.

Klima-, energi- og forsyningsministeren (Dan Jørgensen): Nogle gange kan man godt beklage noget, selv om man ikke synes, at man er skyld i det, så vi vil godt beklage den sene oversendelse. Det havde været bedre at få dokumenterne tidligere, men denne sag foregår mildest talt i et andet tempo, end vi er vant til. Da Søren Søndergaard og jeg var kolleger i Europa-Parlamentet, syntes vi, at det gik stærkt, hvis et forslag blev gennemført på et år, og det skete næsten aldrig. Nu er der tale om blot få uger, og det tempo præger hele processen. Så jeg forstår jeres frustration, men håber på jeres forståelse.

Kommissionen har den 14. september 2022 fremsat et forslag til rådsforordning om nødindgreb i energisektoren. Det tjekkiske formandskab har planlagt en hastebehandling af forslaget. De har indkaldt til et ekstraordinært energirådsmøde den 30. september 2022 med henblik på at opnå enighed om forslaget. Sagen forelægges derfor allerede nu til forhandlingsoplæg.

Forslaget har til formål at indføre ekstraordinære og midlertidige tiltag, der skal håndtere den aktuelle situation på elmarkedet. Det skal ske via reduktion af elforbruget og omfordeling af ekstraordinære profitter til elforbrugerne.

Der er ingen tvivl om, at Europa står midt i en energikrise. De ekstraordinære energipriser presser vores borgere og virksomheder hårdt. Regeringen finder derfor, at der er et presserende behov for at indføre EU-tiltag til at håndtere konsekvenserne af de høje energipriser. Kommissionens forslag er det rette skridt at tage nu.

For det første skal vi reducere efterspørgslen efter el på europæisk niveau. Hermed tackler vi selve problemet, som er, at efterspørgslen er større end udbuddet. Det kan både sænke elpriserne og bidrage til forsynings sikkerheden. Det giver også rigtig god mening at gøre dette på EU-niveau, da

vores energimarkeder hænger sammen, og man derved undgår, at effekten af ét lands besparelser opvejes af stigende forbrug i et andet.

Kommissionen har foreslået et frivilligt reduktionsmål på 10 pct. af det samlede elforbrug og et bindende reduktionsmål på 5 pct. i særlige identificerede spidsbelastningsperioder.

FO Regeringen bakker fuldt op herom og lægger stor vægt på, at der indføres reduktionsmål på fælleseuropæisk niveau. Regeringen finder det vigtigt, at der selvfølgelig også tages højde for medlemsstaternes elektrificeringsindsats, som bidrager til udfasning af fossile brændsler. Den indsats er vi langt med i Danmark. Det er derfor positivt, at Kommissionen har anerkendt dette hensyn til elektrificering.

Regeringen er desuden fuldstændig enig med Kommissionen i, at der bør indføres et obligatorisk indtægtsloft, der kan sikre, at de elproducenter, der producerer billig el, ikke tjener ekstraordinært på de høje elpriser.

Nogle elproducenter har nydt godt af de høje energipriser, mens forbrugernes omkostninger er steget markant. Det er kun fair, at en del af de ekstraordinære profitter går til at kompensere elforbrugere. Selv om vi sætter et loft for elproducenternes indtjening, vil de stadig have en god indtjening med et loft på 180 euro pr. MWh (megawatt-time). Et loft, der er flere gange højere end priserne de forudgående år. Det vil også stadig være attraktivt at investere i den grønne omstilling, så der fortsat bygges vindmølleparker og solceller.

Det europæiske elmarked udgør fortsat fundamentet for forsyningsikkerheden i Europa og for, at vi kan være sikre på at have strøm i kontakterne. Af hensyn hertil lægger regeringen stor vægt på, at indtægtsloftet er midlertidigt, så vi sikrer, at der ikke gribes u hensigtsmæssigt ind i markedet på længere sigt.

Det er den aktuelle situation, som vi skal tackle her og nu. Vi kommer senere til at se på selve udformningen af elmarkedet med det reformarbejde, som Kommissionen har sat i gang. Det giver desuden sig selv, at indtægtsloftet skal indrettes på en måde, så det ikke skader forsyningsikkerheden og kun omfatter producenter, der reelt har uventede høje profitter.

For så vidt angår forsyningsikkerhed omfatter forslaget bl.a. biomasse og affald. Da biomassefyrede værker og affaldsbaserede værker har betydning for elforsyningen og forsyningsikkerheden i Danmark, lægger regeringen vægt på, at denne type værker ikke berøres u hensigtsmæssigt.

Hvile i sig selv-princippet skal også fortsat kunne efterleves inden for rammerne af forslaget. Flere kraftvarmeværker i Danmark anvender allerede provener fra elproduktion til at holde varmeregningerne nede for kunderne. Den fleksibilitet skal fastholdes, da mekanismen allerede virker og opfylder det samme formål, der ligger bag indtægtsloftet.

Med hensyn til producenter, der omfattes, bakker vi fuldt op om Kommissionens vurdering af, at loftet kun skal ramme producenternes realiserede indtægter. Dermed indfører vi ikke beskatning af indtægter, der på grund af langsigtede kontrakter, fastprisaftaler og lignende ikke tilfalder producenterne. Det giver også sig selv, at vi ikke kan beskutte indtægter, som producenterne ikke har.

Regeringen så desuden gerne, at forslaget omfattede alle overnormale profitter, som de forskellige aktører på energimarkedet opnår, f.eks. mellemhandlere. Kommissionen vurderer dog ikke, at det-

te er muligt inden for rammerne af forslaget om indtægtsloftet. Regeringen lægger derfor stor vægt på, at Kommissionen opfordres til at præsentere forslag om mulighed for særbeskatning af sådanne aktører.

Regeringen er opmærksom på – og lægger derfor stor vægt på – at forslaget udformes på en måde, der sikrer medlemsstaterne maksimal fleksibilitet i implementeringen. Og at vi får den nødvendige tid til at muliggøre en effektiv og administrativ håndterbar national implementering – selvfølgelig med respekt for, at disse tiltag skal virke hurtigst muligt.

Regeringen er fuldstændig enig med Kommissionen i, at der bør indføres et solidaritetsbidrag for selskaber, der producerer fossil energi, især i lyset af at indtægtsloftet hovedsageligt kun omfatter VE-producenter (vedvarende energi). Producenter af fossil energi bør ikke slippe. I Danmark har vi allerede beskatningsregler af overnormale profitter for kulbrinteudvinding. Regeringen er derfor positiv over for forslaget og lægger samtidig stor vægt på, at solidaritetsbidraget tager hensyn til nationale sammenhænge, herunder den allerede eksisterende beskatningsgrad.

Forslaget blev fremsat i sidste uge, og der forhandles på højtryk. Så der er fortsat en række forhold og tekniske uklarheder, der er under afklaring. Dog er der lagt op til betydelig fleksibilitet for medlemsstaternes implementering. Både i, hvordan medlemsstaterne vil indkræve de overnormale profitter, og hvordan medlemsstaterne vil anvende provenuet. Dette forventer jeg at vi vil skulle aftale med de politiske partier, når forslaget er vedtaget.

Victoria Velasquez (EL): Tiden lige nu viser om noget, at folk ikke er i samme båd. Vi sejler måske i samme hav, men nogle klamrer sig til drivtømmeret, mens andre sejler rundt i meget store både. Det er også tydeligt, at nogle tjener virkelig mange penge, mens andre lever med frygten for at gå fra hus og hjem. Milliardvirksomheder med overnormale profitter som f.eks. Mærsk kan se frem til et overskud på 270 mia. kr., mens andre ikke kan betale deres regning. Det kalder tydeligvis på, at vi skal finde løsninger. Derfor synes vi i Enhedslisten, at det er positivt, at regeringen i forhandlingsoplægget lægger op til, at vi skal ansue problemet i et bredere perspektiv end det, som Kommissionen lægger op til med dette forslag. Det er det mest retfærdige og solidariske, som desuden kan sikre, at vi får råd til at kunne yde en effektiv akuthjælp.

Ifølge samlenotatet ønsker nogle EU-lande en afkobling af gasprisen og elprisen – gælder det også Danmark? Og vil ministeren i så fald bekræfte, at Danmark vil lægge stor vægt på det i forhandlingerne?

I forhandlingsoplægget står der, at regeringen gerne så, at forslaget omfattede alle overnormale profitter, som de forskellige markedsaktører, inklusive finansielle mellemhandlere, opnår på energimarkedet på grund af de ekstraordinært høje energipriser. Det bakker Enhedslisten op om, men jeg kan ikke se, at det har nogen vægt i forhandlingsoplægget. Lægger regeringen stor vægt på det i forhandlingerne?

Lisbeth Bech-Nielsen (SF): SF er meget positive over for Kommissionens forslag og regeringens linje. Selv om nogle opnår overnormale profitter lige nu, er det vigtigt, at vi sætter benene rigtigt, for dette er nok den hurtigste proces, man nogensinde har oplevet i EU-systemet – Parlamentet er koblet helt af, og forordningen får direkte effekt på medlemslandene. Som ministeren siger, skal vi

være forsigtige med, hvordan vi griber ind i markedets funktionsmåde, fordi den også er gavnlig for grøn omstilling.

SF så gerne, at forslaget omfattede alle overnormale profitter på energimarkedet, inklusive finansielle mellemhandlere. Men vi forstår, at Kommissionen vurderer, at det ikke er muligt inden for forslaget om indtægtsloft, og derfor er vi også enige med regeringen i, at Kommissionen hurtigst muligt bør præsentere et forslag om særbeskatning af aktører, der ikke er omfattet af dette udspil. Ligesom Enhedslisten er vi interesserede i, hvilken vægt regeringen lægger på det forhold.

Vi er desuden bekymrede for misbrug og omgåelse. Vi frygter, at man via manipulation af kontrakter og lignende kan omgå loftet og dermed eventuelt hæve den overnormale fortjeneste på et senere tidspunkt. Er regeringen opmærksom på den problematik?

Der lyder også bekymringer fra mange sol- og vindinvestorer. En stor andel af VE-projekter er formelt finansieret via langtidskontrakter med elkunder om at levere strøm til en bestemt pris, hvilket reelt gør VE-handlerne til elhandelsvirksomheder med balanceansvar. Det er uklart, om de er indeholdt i indtægtsloftet i Kommissionens forslag.

Hvis de ikke er indeholdt i loftet, er vores bekymring, at mange VE-projekter vil gå efter en lavere fastprisaftale med elkunderne, hvilket vil sikre en lavere elpris for kunderne, men reducere provenuet for ordningen. Omvendt vil det udgøre et økonomisk problem for mange VE-udviklere, hvis de er omfattet af loftet, da det kan medføre, at mængden af investeringer i vedvarende energi reduceres. Vi synes derfor, at det har stor betydning, om de er omfattet af loftet eller ej – både i forhold til provenuet, men også fordi vi har en interesse i, at VE-udviklerne investerer.

Kim Valentin (V): Vi var meget utilfredse med først at få materialet om sagen i går. Vi er klar over, at ministeren fik sagen sent, så vi ved også godt, at det ikke kun er ministeren, der har arbejdet langsomt. Men det har kortsluttet vores kvalitative behandling af en så vigtig sag, og det medfører en risiko for fejl. Derfor lægger vi op til, at ministeren kommer tilbage igen, når vi kender detaljerne i det, som de ikke er færdige med at regne ud. Jeg tror, at det er en fordel for alle, at vi lige kigger hinanden i øjnene én gang til, og jeg håber, at det bliver hurtigt, så det ikke karamboleres med en valgkamp.

Vi støtter regeringens forhandlingsoplæg, men vi har nogle betingelser for vores støtte – dels at forslaget ikke må skade forsyningssikkerheden, dels at vi fortsat gør det attraktivt at investere i den grønne omstilling, samt at vi sikrer fleksibilitet i den nationale implementering.

Det er afgørende, at ordningen med indtægtsloft kun er midlertidig, så vi ikke risikerer at skade forsyningssikkerheden, og vi opfordrer til, at regeringen forhandler det hjem. Det kunne godt fjerne noget af investeringslysten i den grønne omstilling, hvis alle markeds kræfter blev kortsluttet, og det er jo ikke meningen. Derfor er det vigtigt, at modellen ikke kortslutter den grønne omstilling, og det tror jeg, der er bred enighed om.

Vi er også flere, der mener, at sikring af fleksibilitet i den nationale implementering er vigtigt, om end vi ser det fra forskellige vinkler. Jeg er ikke ude efter at ramme Mærsk, som tjener mange penge nogle år og færre penge andre år – de er i et marked, som fungerer. Men visse markeder fungerer ikke, og i Danmark har vi f.eks. kraftvarmeværker, som måske bliver ramt af den kommende model. Jeg kan kun sige »måske«, for jeg ved jo ikke, præcis hvordan modellen bliver, men det er

vigtigt, at vi har en fleksibilitet, så vi ikke rammer f.eks. kraftvarmeværkerne unødigt med modellen. Vi har nok ikke helt den samme forståelse af fleksibilitet herinde, men det er jo ikke nogen overraskelse.

Hvilken mekanisme kommer til at afgøre, hvilke kontrakter der tages ud, og hvilke der ikke tages ud? Hos f.eks. Ørsted er det måske 10-20 pct., der lander uden en kontrakt – resten er med kontrakter. Det er afgørende, at vi ved, præcis hvad der ryger den ene vej, og hvad der ryger den anden vej.

Kan jeg få en nøjagtig definition af, hvad overnormal profit er for en virksomhed? Er det 10 pct. ekstra, 20 pct. ekstra, er det i gennemsnit over de sidste 10 år eller i gennemsnit over de sidste 3 år? Der er ingen præcise forklaringer på det, og hvis vi bruger den term, og vi peger fingre ad nogen, er vi også nødt til at vide, præcis hvem vi peger fingre ad og hvorfor. Jeg er egentlig slet ikke interesseret i at pege fingre ad nogen, men hvis markedet er sat ud af kraft, må vi jo regulere, så markedet bliver sat i kraft igen.

Vi støtter forhandlingsoplægget med disse betingelser, og jeg håber, at ministeren vil komme tilbage igen, når man ved mere.

Alex Ahrendtsen (DF): Dansk Folkeparti følger i Venstres kølvand med det udmærkede indlæg. Man skal være ret varsom, når man foretager indgreb i markedet, og især i det indre marked i Europa, som stort set er velfungerende, og som har været til gavn for dansk erhvervsliv. Men vi befinder os, som alle ved, i en nødsituation – det er en helt særlig krise, og derfor vil vi være meget pragmatiske og støtte et midlertidigt indgreb. Dog med understregning af, at det skal være midlertidigt. Så snart – og jeg håber, at det er hurtigt – vi er kommet ud af krisen, fjerner vi indgrebene og reguleringen igen. Det er meget vigtigt, at vi ikke bruger dette som løftestang til et permanent indgreb i det indre marked. Jeg kan jo høre på mine socialistiske kolleger, at de vejrer morgenluft, men markedet fungerer generelt. Her er markedet bare sat ud af kraft af ydre omstændigheder, som ikke er normale i en markedssammenhæng. Med disse og Venstres bemærkninger kan Dansk Folkeparti støtte forhandlingsoplægget.

Klima-, energi- og forsyningsministeren (Dan Jørgensen): Kim Valentin havde flest spørgsmål, og de er måske også nemmest at svare på, for jeg er nærmest enig i det hele. Jeg tror også, at jeg næsten ordret fremhævede de samme principper, som Venstre mener skal ligge til grund for mandatet, så det er vi heldigvis helt enige om.

Jeg kan godt forstå, at det med overnormal profit er svært at forstå, men i denne situation er det ikke svært. Man har fastlagt det til 180 euro pr. MWh, og det er to-tre gange mere end den normale pris, så der vil stadig være rigelig incitament til at investere.

Det er rigtigt, at en væsentlig del af elproducenterne i Danmark har fastprisaftaler – det er helt normalt, og det sikrer dem en forudsigelig indtjening. Det betyder til gengæld også, at de reelt ikke modtager den høje elpris, som vi er vidner til i dag. I stedet er det finansielle mellemænd – f.eks. elhandlere eller andre finansielle aktører – der får profitten. Som forslaget ligger nu, vil elproducenter med den type kontrakter ikke være omfattet. Men som jeg sagde i min tale, lægger vi stor vægt på, at Kommissionen opfordres til at præsentere et yderligere forslag om mulighed for særbeskatning af mellemløbet.

Flere af jer har også understreget, at indtægtsloftet skal være midlertidigt, og det er vi meget enige i. Desuden har flere af jer fremhævet, at vi skal være forsigtige med, hvordan indtægtsloftet bliver implementeret, og det er regeringen også enige i. Vi kæmper for størst mulig fleksibilitet. Men fleksibilitet er altid en balancegang, for jo mere fleksibilitet, jo større er risikoen for, at andre lande vil implementere det på en måde, som vi ikke er enige i. Men vi har klare prioriteter i Danmark, som vi kun vil kunne efterkomme, hvis vi får en vis fleksibilitet.

Forordningen kommer til at gælde direkte, men for alt, der skal implementeres via lovgivning i Danmark, vil der selvfølgelig være beslutninger, der skal træffes nationalt, og dem kommer vi til at træffe i fællesskab.

Det vigtigt at understrege, at det er i dag, jeg forelægger forhandlingsoplæg. Processen går stærkt, og den afsluttes på fredag. Men det betyder ikke, at vi ikke har fuld forståelse for, at I har mange spørgsmål, og der kommer nye spørgsmål hele tiden, så vi vil meget gerne invitere jer til en teknisk gennemgang i ministeriet, hvis det har interesse.

Kim Valentin (V): Jeg hører, at ministeren bekræfter, at der er fokus på, at ordningen bliver midlertidig – det er vi glade for. Det er vigtigt, at den aftale, ministeren kommer hjem med, er i orden. Det er for at hjælpe ministeren, at vi mener, at ministeren bør komme tilbage, for hvis den endelige aftale går ud over de betingelser, jeg nævnte tidligere, får ministeren ikke Venstres støtte til den aftale, der kommer tilbage. Det er meget vigtigt for os, at det er i orden.

Jeg ved godt, at ministeren vil have et mandat nu, men vi kan ikke støtte et forhandlingsoplæg om en sag, vi ikke har tilstrækkeligt kendskab til. Og der er meget, vi ikke ved endnu, fordi det stadig bliver drøftet i Kommissionen. Derfor vil vi opfordre ministeren til at komme tilbage, når man ved mere. Det behøver ikke være et fysisk møde, materialet kan bare sendes til os. Jeg tror, at de øvrige medlemmer er lige så interesserede som mig i at se noget mere konkret. Fra Venstres side beder vi om, at kontakten ikke ophører fra i dag.

Victoria Velasquez (EL): Jeg hørte ikke helt, om der var svar på mine spørgsmål om afkobling af elprisen og gasprisen, og om der vil blive lagt stor vægt på, at det gerne må omfatte flere aktører.

Desuden vil jeg gerne have bekræftet, at der ikke bliver lagt op til, at det bliver et loft, men at der bliver mulighed for, at Danmark kan gå videre. Der er nogle rigtige pointer i at forankre det på én måde i Danmark og på en anden måde i andre lande – det kan vi også se med Storbritannien og Tyskland. Vi kan ikke bare kopiere deres model til en dansk kontekst.

Søren Egge Rasmussen (EL): Gennem EU får vi om et par uger en ekstra mulighed for at sætte turbo på omstillingen og på hjælpen til danskerne. Det er nødvendigt. Men det er også nødvendigt at tage hensyn til det særlige danske energisystem, hvor fjernvarme og elproduktion hænger fint sammen, men som kan udvikles endnu mere. Snævre rammer fra EU ville være skadeligt i denne sammenhæng, men det ville være godt at kunne justere på alle sektorers unormale profitter.

Jeg vil opfordre ministeren til allerede nu at begynde at forberede forhandlinger om, hvordan det skal implementeres under hensyn til den danske energisektor. Under de netop afsluttede forhandlinger om vinterpakken blev det identificeret, at vi bl.a. ikke nåede i mål med kommunernes stigende udgifter til energi. Mennesker på overførselsindkomster, som ikke har børn, hjælpes ikke væsentligt med vinterpakken, og vi møder nogle barrierer i udbygningen af den vedvarende energi,

f.eks. begrænsninger for, i hvor stort omfang kommuner kan opsætte solceller under bare rimelige økonomiske vilkår. Man kan forberede meget og beslutte, hvad man vil prioritere, så snart det er blevet tilladt via EU.

Kim Valentin (V): Jeg glemte at spørge til, hvilken forhandlingsrunde der lægges op til efter beslutningen i EU, som Søren Egge Rasmussen også spørger til.

Klima-, energi- og forsyningsministeren (Dan Jørgensen): Vi lægger meget stor vægt på, at Kommissionen opfordres til at præsentere forslag om mulighed for særbeskatning af f.eks. mellemhandlere. Retfærdigvis skal det siges, at jeg både sagde det i min tale og i svaret sidst – men nu siger jeg det i hvert fald, så det ikke kan misforstås.

Vi støtter ikke en alternativ model, hvor man afkobler gasprisen og elprisen. Vi er positive over for den foreliggende model, som jo de facto har samme betydning: Vi tager den profit, der ligger mellem udgiften til at producere de forskellige energiformer med lave omkostninger og op til gasprisen. Vi frygter, at en afkobling kan blive for indgribende i markedet og i øvrigt også kan føre til forsyningssikkerhedsproblemer, da prisen på el produceret på gas vil blive så høj, at ingen har råd til den. Det ville måske ikke være det store problem i Danmark, men det vil det være mange andre steder, så det er næppe en god løsning.

Vi prøver selvfølgelig at forberede os, så godt vi kan, men det er for tidligt at sige, hvad der efterfølgende skal behandles her eller i andre fora. Der vil være et provenu til fordeling, og det bliver selvfølgelig via Folketinget på den ene eller den anden måde, men nok ikke i Europaudvalget.

Victoria Velasquez (EL): Vi er meget glade for, at der bliver lagt stor vægt på mulighed for særbeskatning af f.eks. mellemhandlere. Og i det hele taget tak for at opklare spørgsmålene – vi kan godt være frustrerede over, at materialet er sendt så kort tid før mødet, men det går også meget hurtigt hos jer. Vi støtter forhandlingsoplægget og ser meget frem til, hvordan det kommer til at forankre sig og udmønte sig, for vi skal bruge provenuet til at finansiere akuthjælp, der batter, og som der er brug for.

Kim Valentin (V): Jeg manglede lige svar på, om ministeren vil komme tilbage.

Klima-, energi- og forsyningsministeren (Dan Jørgensen): Det var det, jeg forsøgte at svare på. Jeg tror ikke, at vi kommer tilbage til Europaudvalget med fordelingen af provenu. Det kommer jo an på, hvornår og hvordan det skal være – om det er en finanslov, en særaftale eller noget tredje, men det er vel næppe i Europaudvalget.

Kim Valentin (V): Nu skal vi bare være helt sikre på, hvad ministeren siger nej til. Vi vil gerne have, at ministeren siger ja til at sende de informationer, der kommer fra Kommissionen i løbet af den næste uges tid. På nuværende tidspunkt mangler der informationer, som vi derfor ikke kan diskutere i dag, men som er vigtige for denne model. Siger ministeren nej til at sende dem til os?

Klima-, energi- og forsyningsministeren (Dan Jørgensen): Vi sender information rundt, som vi plejer, og I er ekstraordinært også inviteret til en teknisk briefing i ministeriet. Jeg er ikke helt sikker på, at jeg forstår problemet, men jeg følger som altid alle parlamentariske regler og procedurer, også hvis I vil indkalde til samråd eller lignende.

Jeg har lagt mig ned og sagt undskyld for den sene fremsendelse af materialet, også selv om aftalen med jeres sekretariat var fuldt opfyldt. Der er ikke nogen grund til sure miner – i stedet burde vi, i betragtning af at det er en lidt vanskelig situation, arbejde sammen om at prøve at løse det så godt som muligt.

Kim Valentin (V): Jeg synes faktisk, at udvalget gør det ganske glimrende, og jeg synes slet ikke, at man skal pege fingre ad vores sekretariat, der har udvist stor fleksibilitet. Men jeg vil godt have lov at sige, at det er en betingelse for vores støtte til forhandlingsoplægget, at vi bliver inddraget i de informationer, der kommer fra nu og så til mødet den 30. september.

Klima-, energi- og forsyningsministeren (Dan Jørgensen): Så det, jeg lige har sagt, er ikke nok til, at Venstre kan støtte forhandlingsoplægget om, at vi beskatter overnormal profit i Europa? I vil ikke give mig mandat til det, hvis jeg ikke er mere tydelig om, hvilke informationer I får tilsendt, og hvilke briefinger I kan blive inviteret til i ministeriet?

Kim Valentin (V): Hvis der kommer nogen informationer om det, som vi på nuværende tidspunkt ikke ved i sagen, forventer vi, at ministeren sender det, så vi kan forholde os til det. Hvis ministeren ikke kan bekræfte det og ikke ønsker at inddrage os i processen frem mod mødet på fredag i næste uge, hvordan skal vi så kunne støtte et forhandlingsoplæg? Vi mangler meget vigtige informationer.

Klima-, energi- og forsyningsministeren (Dan Jørgensen): I får selvfølgelig sendt den information, vi får, men jeg vil gerne vide, om Venstre støtter forhandlingsoplægget i dag, så jeg kan gå videre med de principper, du har nævnt? Vi kommer til at arbejde med sagen hele weekenden og hele næste uge.

Kim Valentin (V): Det var meget mere tydeligt end det, der blev sagt tidligere, og nu føler jeg mig inddraget. Det er afgørende i så vigtig en sag som denne. Tak for det.

Næstformanden (Henrik Møller): Jeg kan konkludere, at der ikke er flertal imod regeringens forhandlingsoplæg, idet kun Konservative og Nye Borgerlige har ytret sig imod det.

2. Eventuelt

Ministeren havde ingen bemærkninger til dette punkt.

3. Siden sidst

Ministeren havde ingen bemærkninger til dette punkt.

Mødet sluttede kl. 12.56.